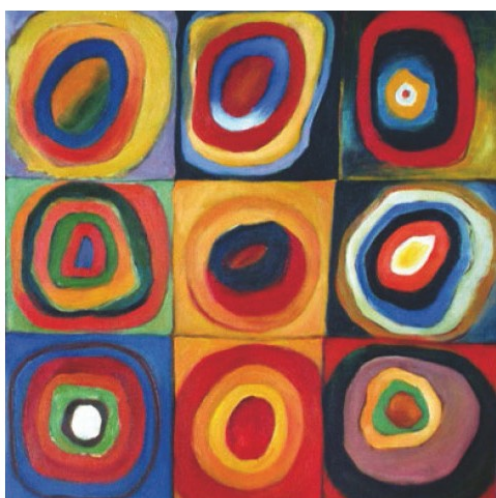
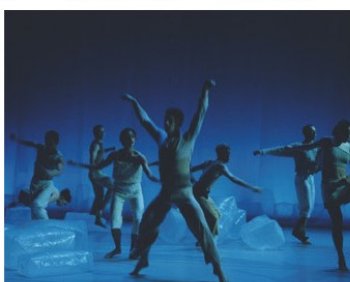
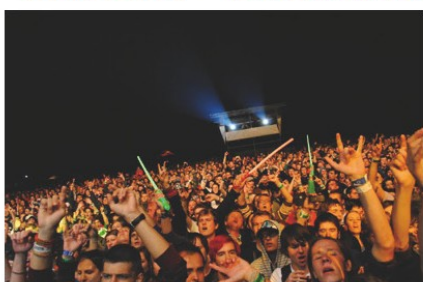

ARTEDIEM 2012

týden umění pro středoškoláky

DIVADLO • LITERATURA • TANEC • FILM • HUDBA • VÝSTAVY

12. - 16. listopad 2012
KROMĚŘÍŽ
www.artediem.cz

VÝCHOZÍ SITUACE

V loňském roce úspěšně proběhl v Kroměříži první ročník projektu ARTEDIEM, jehož hlavním cílem je podpora a hledání efektivnějších forem estetické výchovy na středních školách, případně i vyšších třídách základních škol. Průběh nultého ročníku potvrdil zájem většiny studentů i pedagogů o unikátní setkání s významnými uměleckými osobnostmi a kvalitní kulturou - UMĚNÍM. Zároveň ovšem potvrdil i pokles rozsahu a úrovně estetické výchovy na SŠ, který jen odráží současné nedůstojné postavení a roli UMĚNÍ v naší společnosti. Nezájem politiků a státní samosprávy o změnu tohoto stavu prohlubuje nezájem nejmladší generace o přirozené začlenění UMĚNÍ do jejich hodnotového systému a životního stylu. Výsledkem je zřetelný pokles všeobecného kulturního přehledu současných středoškoláků, a s tím úzce související ztráta schopnosti přirozeně a jednoduše rozeznat nespornou kvalitu ve složité oblasti kulturní. Tato oblast se v posledních letech neuvěřitelně rychle rozvíjí, bohužel ale díky industrializaci a komercializaci kultury se stává především zbožím a prostou zábavou.

Ve většině civilizovaných zemí se tento problém aktivně řeší - existuje zde řada projektů, aktivit i státem výrazně podporovaných institucí, které v této oblasti pomáhají školám posilovat estetickou výchovu, postavení a význam UMĚNÍ pro nejmladší generaci. Tento aktivní přístup výrazně kontrastuje s pasivním postojem většiny našich zainteresovaných institucí. Stále totiž žijeme z úspěchů dávno minulých let, kdy naše země patřila v této oblasti mezi nejúspěšnější. Ještě na počátku 90. let pro nás bylo takřka nepochopitelné, a mnohdy i úsměvné, jak např. američtí studenti v porovnání s našimi málo četli a měli daleko horší všeobecný kulturní přehled. V současné době ale registrujeme zásadní pokles úrovně našeho školství, se kterým souvisí i pokles estetické výchovy a postavení UMĚNÍ u nejmladší generace. Tuto smutnou skutečnost potvrdil i nedávný průzkum společnosti McKinsey & Company. Změnit tento stav nebude vůbec jednoduché, ale doufáme, že projekt ARTEDIEM pomůže tuto situaci zlepšit, a že se nám podaří postupně odstranit Hlavní problémy a příčiny, které této změně brání.

HLAVNÍ PROBLÉMY

Bohužel, v oblasti estetické výchovy na SŠ i v kultuře obecně registrujeme hned několik zásadních problémů, které rozhodujícím způsobem brání v posílení estetické výchovy a změně nedůstojného postavení UMĚNÍ v současném životním stylu:

- **ABSENCE ŠIRŠÍ DISKUSE A SPECIFIKACE HLAVNÍCH PROBLÉMŮ:** naprosto chybí diskuse napříč společností o nutnosti zlepšit postavení UMĚNÍ v životě dnešního člověka a posílit roli estetické výchovy na SŠ
- **DEFINICE UMĚNÍ A JEHO ROLE:** neexistuje přesná a vyčerpávající definice UMĚNÍ a jeho role v současné stále více se komercializující kultuře
- **NEJASNÉ FUNGOVÁNÍ A POSLÁNÍ VEŘEJNOPRÁVNÍCH INSTITUCÍ:** také chybí přesnější definice role veřejnoprávních institucí. Jejich činnost je ovlivňována spíše ze strany politiků, než ze strany odborných uměleckých kruhů (např. formou aktivního působení odborných uměleckých rad)
- **NEEFEKTIVNÍ KONCEPCE PODPORY UMĚNÍ:** chybí jasná a výstižná koncepce podpory UMĚNÍ ze strany všech článků státní správy, tedy ministerstva kultury, krajských i městských odborů kultury a institucí
- **SNADNĚJŠÍ PŘÍSTUP K UMĚNÍ:** chybí systém snadnějšího přístupu k umění především pro studující mládež - např. většina zahraničních veřejnoprávních institucí je pro studenty zdarma, zdarma jsou také kulturní aktivity přímo na školách a pro školy

- **MALÁ MÍRA IMPLEMENTACE ZAHRANIČNÍCH PROJEKTŮ:** stále převládá falešný pocit výjimečnosti české kultury a neexistuje potřeba přejímat již hotové a v praxi prověřené zahraniční projekty
- **NEADEKVÁTNÍ ROLE UMĚNÍ A JEHO FINANČNÍ PODPORA:** je postupně snižována role umění i jeho podpora na úkor rostoucí subvence kultury komerční a méně kvalitní, a to na všech stupních státní správy (ministerstvo, kraje, města). Jedním z důvodů je výše uvedená absence přesné definice UMĚNÍ.
- **ABSENCE MEZIRESORTNÍ KOMISE:** bez náhrady byla zrušena meziresortní komise ministerstva školství a kultury, jediná možná platforma pro definování i návrh řešení problémů v této oblasti
- **POSTUPNÁ LIKVIDACE KULTURNÍCH ČASOPISŮ:** postupná likvidace a omezení podpory kvalitních kulturních časopisů vede k omezení jejich pozitivního vlivu na současnou mládež
- **NEODŮVODNĚNÝ RŮST KULTURNÍCH OCENĚNÍ:** enormní nárůst různých cen a ocenění v oblasti kultury kontrastuje s nedůstojným postavením a neustále klesající prestiží naší kultury v zahraničí
- **MALÉ VYUŽITÍ VÝZNAMNÝCH KULTURNÍCH OSOBNOSTÍ:** dlouhodobá absence cíleného využití významných osobností české kultury při řešení složitých a koncepčních problémů v oblasti kultury (v zahraničí se na prosazování důležitých kulturních zákonů výrazně podílí i tamní významné kulturní osobnosti)
- **NEREGULOVANÝ VSTUP KOMERČNÍCH KULTURNÍCH AKTIVIT DO ŠKOL:** neexistuje funkční obrana proti vstupu komerčních a nekvalitních kulturních aktivit do škol, školy samy bez pomoci kulturních institucí se jen těžko brání vlivu a průniku těchto aktivit
- **MALÁ MÍRA SPOLUPRÁCE RŮZNĚ ZAMĚŘENÝCH KULTURNÍCH INSTITUCÍ:** absence koncepce a společných projektů nevytváří přirozenou a výhodnou spolupráci různorodých kulturních aktivit a institucí
- **NESCHOPNOST VYUŽÍT FUNKJÍCÍ SYSTÉM ESTETICKÉ VÝCHOVY NA ZŠ:** dobře u nás funguje unikátní systém ZUŠ, který je potřeba „prodloužit“ a aplikovat i na SŠ
- **ABSENCE CÍLENÉ VÝCHOVY „PROFESIONÁLNÍCH“ DIVÁKŮ** - současná absence širší a efektivní estetické výchovy na SŠ způsobuje, že v dětech není probouzen pozitivní vztah k umění. Mládež tak nezískává širší a kvalitní kulturní přehled, který je nezbytný pro budování kritického estetického vnímání - vkusu. Výsledkem je převaha „amatérských“ diváků z řad středoškolské mládeže, tedy diváků s minimálním kulturním rozhledem a zkušeností, kteří nečtou knihy ani kulturní časopisy, a preferují kulturu pouze zážitkovou, zábavnou a relaxační. Zásadní změna estetické výchovy by měla vést k růstu „profesionálních“ diváků, tj. diváků aktivních a kriticky myslících.

STRATEGICKÝ CÍL

Strategickým cílem projektu ARTEDIEM je podpora a přirozené posílení estetické výchovy na SŠ vedoucí k pozitivnějšímu vztahu mládeže k UMĚNÍ tak, aby vzrůstal počet „PROFESIONÁLNÍCH“ diváků - tedy diváků s širším kulturním přehledem, aktivních čtenářů kvalitních kulturních časopisů a především návštěvníků kvalitních kulturních akcí.

DÍLČÍ CÍLE

- **TÝDEN UMĚNÍ PRO STŘEDOŠKOLÁKY** - vytvoření tradice pravidelné každoroční koncentrované nabídky kvalitních kulturních pořadů za aktivní účasti významných osobností z oblasti kultury
- **DISKUSE A HLEDÁNÍ ŘEŠENÍ HLAVNÍCH PROBLÉMŮ** - nedílnou součástí TÝDNE UMĚNÍ bude i odborné bilanční setkání učitelů estetické a umělecké výchovy s kolegy ze zahraničí, významnými osobnostmi kultury i zástupci veřejnoprávních kulturních institucí (MK ČR, Národní divadlo, Národní galerie, AMU, VŠMU, ČT, kulturní domy a střediska, atd.)
- **PODPORA CELOROČNÍCH AKTIVIT V OBLASTI UMĚNÍ** - přirozené využití celoroční nabídky významných programů či projektů podpory a prezentace UMĚNÍ (např. festivaly, přehlídky, kánon filmu, artkino, divadelní předplatné, talkshow, atd.)
- **INICIACE A PODPORA VZNIKU OBDOBŇNÝCH AKTIVIT I V JINÝCH MĚSTECH** - pozitivní výsledky využít pro iniciaci obdobných TÝDNŮ i v jiných městech a školách

POTŘEBNOST

Naplnění hlavních cílů tohoto projektu přispěje nejen k přirozenému posílení estetické výchovy, ale i k těsnější spolupráci různorodých aktivit v oblasti UMĚNÍ. Důležité je zahájení širší diskuse a hledání způsobů, jak odstranit většinu výše uvedených problémů. Tato aktivita vyrůstá zespodu a jako taková má schopnost daleko praktičtějšího a přesnějšího návrhu řešení. Projekt rovněž umožňuje inspiraci u obdobných domácích i zahraničních aktivit, a předpokládá eventuálně možnost aplikace TÝDNE UMĚNÍ PRO STŘEDOŠKOLÁKY do jiných českých měst a škol. Výsledkem všech aktivit bude přesnější definice potřeb (a podmínek) pro efektivnější výuku umění a estetické výchovy na ZŠ a SŠ. Také se redefinuje a upřesní role veřejnoprávních kulturních institucí celostátních, ale i regionálních a místních právě v oblasti estetické výchovy. Výchova „PROFESIONÁLNÍCH“ DIVÁKŮ pak do budoucna přispěje k větší kvalitě české kultury, změně nabídky kulturních institucí ve prospěch umění, a také změně životního stylu středoškolské mládeže, ve které pozitivní vztah a láska k UMĚNÍ bude mít své významné místo.

RIZIKA

- Nedostatečná finanční podpora pro zajištění kvalitních programů a lektorů
- Slabý zájem učitelů, zástupců kulturních veřejnoprávních institucí či vedení škol aktivně se zapojit
- Nezájem významných osobností umění a kultury zúčastnit se
- Malý zájem a tím i podpora celostátních a regionálních řídicích institucí (MK, MŠMT, krajské a místní odbory kultury a školství)

CÍLOVÉ SKUPINY

- Studenti SŠ a vyšších ročníků ZŠ
- Učitelé estetiky a umění na ZŠ, SŠ, ale i ZUŠ
- Učitelé humanitních oborů, výchovní poradci
- Zástupci uměleckých aktivit zaměřených na vzdělávání
- Zástupci krajů odpovědných za oblast kultury a školství
- Animátoři místních i regionálních kulturních aktivit (kulturní domy, knihovny, galerie)

- Významné kulturní osobnosti
- Zástupci regionálních kulturních center
- Zástupci ministerstev kultury a školství
- Zájemci o umění
- Zástupci zahraničních pedagogických aktivit v oblasti umění

SPOLUPRACUJÍCÍ INSTITUCE

Především místní kroměřížské SŠ, ZŠ a kulturní iniciativy, odbory kultury a školství Kroměříže a Zlínského kraje, MK ČR, MŠMT ČR, kulturní časopisy, celostátní veřejnoprávní instituce a organizace atd. V loňském roce první ročník ARTEDIEM podpořili i významné osobnosti, např. předsedkyně parlamentu ČR Miroslava Němcová, ministr školství Josef Dobeš, hejtman Zlínského kraje Stanislav Mišák, starostka města Kroměříž Daniela Hebnarová, europoslankyně Olga Sehnalová, aj.

ZÁVĚR

Strategickým cílem projektu ARTEDIEM je podpora a přirozené posílení estetické výchovy na SŠ, vedoucí k pozitivnějšímu vztahu dětí a mládeže k UMĚNÍ tak, aby vzrůstal počet „PROFESIONÁLNÍCH“ diváků především z řad středoškoláků.

Podstatou projektu je pečlivá analýza současného stavu estetické výchovy, analýza jejich výsledků a důsledků, a současně zjištění nejvýznamnějších problémů, které nejvíce komplikují přirozenou estetickou výchovu na SŠ. V neposlední řadě se projekt snaží o aktivnější a vzájemně výhodnou pomoc ze strany kulturních institucí (místních, krajských i celostátních) i osobností z oblasti kulturní i společenské.

ARTEDIEM v přeneseném slově smyslu znamená "dostaveníčko, rande s uměním" - tedy akt, který může přerůst až v celoživotní lásku k UMĚNÍ. Většina lidí, pro které je UMĚNÍ přirozenou součástí jejich životního stylu a celoživotní láskou, vzpomíná na svá studentská léta, kdy i mnohdy náhodný dotek se silným uměleckým zážitkem výrazně přispěl k zásadní změně jejich postoje k UMĚNÍ i další estetické sebevýchově.

Ne náhodou projekt ARTEDIEM vzniká v Kroměříži - ve městě umění a vzdělávání, v moravských Athénách. A také ve městě, jehož nejslavnější rodák malíř Max Švabinský si ve svých studentských letech zvolil inspirativní životní moto: NIHIL PRAETER ARTEM - NIC NEŽ UMĚNÍ. Snad právě přirozené navázání na historické tradice výrazně pomůže změnit současný neblahý stav estetické výchovy na středních školách.

Jiří Králík - ředitel
DŮM KULTURY v Kroměříži
TOVAČOVSKÉHO 2828,
76701 KROMĚŘÍŽ
TEL: +420 602 704620
jiri.kralik@dk-kromeriz.cz
www.artediem.cz